Mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora o Prijedlogu odluke Europskog parlamenta i Vijeća o sudjelovanju Europske unije u povećanju kapitala Europskog investicijskog fonda

COM(2014) 66 final – 2014/0034 (COD)

(2014/C 226/11)

Glavni izvjestitelj: **Michael SMYTH**

Dana 18. veljače i dana 24. veljače 2014., Vijeće, odnosno Europski parlament, sukladno članku 173. stavku 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, odlučili su savjetovati se s Europskim gospodarskim i socijalnim odborom o sljedećem dokumentu:

Prijedlog odluke Europskog parlamenta i Vijeća o sudjelovanju Europske unije u povećanju kapitala Europskog investicijskog fonda

COM(2014) 66 final – 2014/0034 (COD).

Dana 25. veljače 2014. Predsjedništvo Odbora zatražilo je od Stručne skupine za jedinstveno tržište, proizvodnju i potrošnju da pripremi rad Odbora o toj temi.

S obzirom na hitnu prirodu posla, Europski gospodarski i socijalni odbor imenovao je g. Smytha glavnim izvjestiteljem na 497. plenarnom zasjedanju održanom 25. i 26. ožujka 2014. (sjednica od 25. ožujka 2014.) i usvojio sljedeće mišljenje sa 133 glasa za, jednim protiv i 3 suzdržana.

1. **Uvod**

1.1 EGSO podržava korake prema dokapitalizaciji Europskog investicijskog fonda (EIF) kako bi se proširila njegova uloga kao davatelja rizičnog kapitala za brzorastuća i inovativna mala i srednja poduzeća (MSP).

1.2 Odluka da se upisani kapital EIF-a poveća za najviše 1,5 milijardi eura predstavlja značajno povećanje potencijala EIF-a za ulaganja, no u kontekstu gospodarske krize i stagnacije europskog gospodarstva ispravno je postaviti i pitanje nije li to povećanje premalo.

1.3 Nedavne ankete i podaci o financiranju i bankarskim kreditima za MSP-ove pokazuju da je pristup financijskim sredstvima (kako ulaganjima, tako i obrtnom kapitalu) najveći problem s kojim se suočavaju MSP-ovi. Kreditiranje poduzeća od strane banaka bilo je u padu u svakom od posljednja tri mjeseca. Iako su ovlasti EIF-a ograničene na poslovne inovacije i visok rast, ne postoji li i razlog za još veću dokapitalizaciju Fonda kako bi mu se omogućilo da učini još više?

1.4 EGSO ponavlja svoj poziv da se EIF u znatnoj mjeri dokapitalizira kako bi mogao ispuniti ulogu koja mu je prvotno namijenjena – da kao europski fond za poslovne pothvate financira inovativna poduzeća u ranoj fazi razvoja koja se bave visokom tehnologijom.

1.5 EGSO predlaže da se 20 % neto dobitka isplati u obliku dividendi i iskoristiti za pokrivanje dijela troškova vezanih uz povećanje kapitala. EGSO podržava napore da se uravnoteže financijska i politička dobit Europskog investicijskog fonda te da se odgovarajuće financijske institucije uključe u povećanje upisanog kapitala.

2. **Prijedlog**

2.1 Europski investicijski fond (EIF) ima dvije glavne uloge:

— priskrbljivanje poduzetničkog kapitala kako bi se poboljšala ponuda rizičnog kapitala za brzorastuća i inovativna mala i srednja poduzeća (MSP);

— pružanje jamstava i drugih poticaja za podjelu rizika kako bi se poboljšao kapacitet financijskih institucija za kreditiranje MSP-ova.

2.2 Fond koristi vlastita financijska sredstva te također upravlja nizom programa EU-a, kao što će idućih godina biti s Obzorom 2020. i programom COSME. EIF očekuje da će udvostručiti svoju izloženost pruženim jamstvima i rizicima poduzetničkog kapitala te je stoga povećanje kapitala Fonda prijeko potrebno. Trenutačno je EIF u većinskom vlasništvu Europske investicijske banke (EIB) (62,1 %). Ostali dioničari su Europska unija (30 %) te 24 javne i privatne financijske institucije (7,9 %).

2.3 Prijedlog je da se poveća upisani kapital Fonda s 3 milijarde eura na 4 milijarde eura, od kojih će se 20 % uplatiti. To povećanje kapitala povećat će moć Europskog investicijskog fonda za aktivnost poboljšanja kreditne kvalitete i potaknuti posuđivanje 11 do 20 milijardi eura malim i srednjim poduzećima.

3. **Komentari na prijedlog**

3.1 Na prvi pogled, dokapitalizacija EIF-a je nesumnjivo pozitivan potez. Podaci ESB-a pokazuju da je ukupno kreditiranje poduzeća u svakom od posljednja tri mjeseca, uključujući siječanj 2014., bilo u padu. Najnovija anketa o bankarskim kreditima pokazuje da je pristup financiranju bio najakutniji problem za MSP-ove u eurozoni, iako je geografska distribucija varirala. Glavni čimbenici koji utječu na potrebu MSP-ova za vanjskim financiranjem bile su potrebe za obrtnim kapitalom i dugoročnim ulaganjima. Dokapitalizacija EIF-a riješit će dio tog problema, ali potrebe su goleme.

3.2 EGSO pozdravlja dokapitalizaciju EIF-a. Napominje da je Europsko vijeće u prosincu pozvalo Komisiju i EIB da dodatno povećaju kapital EIF-a te očekuje ishod tog prijedloga. Odbor je u svojim prethodnim mišljenjima već izražavao zabrinutost oko uloge EIF-a te je sada ponavlja. ([1])

3.3 Povećanje kapitala Europskog investicijskog fonda pomoći će u ostvarivanju cilja osiguravanja dostatnog kapaciteta za kapitalna ulaganja kako bi se podupirale inovacije, istraživanja i tehnološki razvoj poduzeća svih država članica. Kako bi se taj cilj postigao s najmanjim mogućim proračunskim rashodima, EGSO preporučuje da se na godišnjem sastanku Europskog investicijskog fonda 2014.godine donese odluka da se isplati 20 % neto zarade u dividendama. EGSO vjeruje da bi bilo korisno smatrati godišnje dividende za razdoblje 2014.-2017. za sudjelovanje Unije u fondu dohotkom pristiglim izvana i iskoristiti ih za pokrivanje dijela troškova povećanja kapitala. EGSO podržava nastojanje da se uravnoteže financijska i politička dobit Europskog investicijskog fonda te da se u potpunosti održi njegova trostrana struktura. U tom kontekstu, poziva da se financijske institucije slične orijentacije prihvate kao novi dioničari.

3.4 Kada se EIF 1993. prvotno osmišljavao, preporuka je bila da pruža podršku poduzećima ne samo jamstvima za temeljni kapital i kreditima, nego i uspostavom europskog fonda za poduzetnički kapital koji bi raspolagao i s do 60 milijardi eura. Cilj je bio da se na taj način kompenzira nedostatak privatnog poduzetničkog kapitala u Europi u odnosu na Sjevernu Ameriku te smanji oslanjanje na kreditiranje s fiksnom kamatnom stopom koje nova poduzeća i ona u ranoj fazi nastajanja stavlja u nepovoljan položaj. Kada je EIF 1994. osnovan, njegova uloga povezana s poduzetničkim kapitalom donekle se zanemarivala, a dominirala je ona za davanje jamstava za kredite.

3.5 EGSO vjeruje da bi EIF trebao imati snažnije ovlasti u vezi s poduzetničkim kapitalom nego što je prvotno bilo zamišljeno.

Bruxelles, 25. ožujka 2014.

Predsjednik
Europskog gospodarskog i socijalnog odbora
Henri MALOSSE

([1]) SL C 143, 22.5.2012, str. 10.